

บทที่ 5

ผลการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานและหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือ เพศ วัยของบุคคล รายได้ ระดับการศึกษา และตัวแปรตามคือ ระดับความร่วมมือ โดยใช้ในการคำนวณค่าไคสแควร์ (CHI-Square) เพื่อหาค่าระดับนัยสำคัญพบว่า ลักษณะของชุมชนมีผลต่อความร่วมมือในการทำกิจกรรม และการเปรียบเทียบความร่วมมือในการทำกิจกรรมระหว่างชุมชนเกษตรกรรม และชุมชนอุตสาหกรรม ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความร่วมมือในการทำกิจกรรมของชุมชนเกษตรกรรม และชุมชนอุตสาหกรรม

ลักษณะของชุมชน	ระดับความร่วมมือ (ร้อยละ)			รวม
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
ชุมชนเกษตรกรรม	52 (26)	38 (20)	10 (4)	100 (50 คน)
ชุมชนอุตสาหกรรม	22 (11)	76 (38)	2 (1)	100 (50 คน)

จากตารางที่ 11 พบว่า ชุมชนเกษตรกรรมนั้นผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรม โดยที่ระดับความร่วมมือสูงถึงร้อยละ 52.00 มีจำนวน 26 คน และความร่วมมือปานกลางร้อยละ 38.00 มีจำนวน 20 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 10 มีจำนวน 4 คน สำหรับชุมชนอุตสาหกรรม ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม โดยที่ระดับความร่วมมือสูงมีร้อยละ 22.00 มีจำนวน 11 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 76.00 มีจำนวน 38 คน และระดับความร่วมมือต่ำ ร้อยละ 2 มีจำนวน 1 คน

เพราะฉะนั้นระหว่างระดับความร่วมมือของชุมชน กับลักษณะของชุมชนสำหรับชุมชนเกษตรกรรม พบว่า ระดับความร่วมมือสูง และระดับความร่วมมือปานกลาง มีความแตกต่างกันน้อย

ชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า ระดับความร่วมมือสูง และระดับความร่วมมือปานกลางมีความแตกต่างกันมาก

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชุมชนเกษตรกรรมและชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า ระดับความร่วมมือสูง มีความแตกต่างกันมากโดยชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรม หรือมีความสัมพันธ์สูงนั่นเอง

ระดับความร่วมมือปานกลาง มีความแตกต่างกันมากโดยชุมชนอุตสาหกรรมให้ความร่วมมือมากกว่าชุมชนเกษตรกรรม

ระดับความร่วมมือต่ำมีความแตกต่างกันน้อย โดยชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรม

จากการวิจัยภาคสนามพบว่า การที่ผู้ประกอบการนักเรียนในชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือในการกิจกรรมสูง ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการโดยมาจากความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชนด้วยตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้คนในชุมชน พิจารณาจาก ความสนิทสนมระหว่างครูและผู้ประกอบการนักเรียน การทักทายเรียกชื่อเล่น ขณะเดียวกันก็ให้เกียรติและให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน และพบว่าครูในโรงเรียนของชุมชนเกษตรกรรมเป็นครูท้องถิ่นเสียเป็นส่วนใหญ่ มีบ้านอยู่ในละแวกเดียวกับโรงเรียนและชุมชน

ขณะที่ชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า ความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชนด้วยตนเองมีเพียงเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการทำงาน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้คนในชุมชน ก็มีเพียงบางกลุ่มเช่นกัน ด้วยเหตุผลที่ผู้คนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลง โยกย้ายที่อยู่ และครูในโรงเรียนไม่ใช่คนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีที่อยู่ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร หากอยู่ในอำเภอกระทู้แม่แบงก็อยู่ห่างจากโรงเรียนและชุมชนไป มิได้อยู่ในละแวกบ้านเดียวกับผู้ประกอบการนักเรียน ปัจจัยอีกประการหนึ่งคือ ชุมชนอุตสาหกรรมมีจำนวนผู้คนมากมาย

สรุปได้ว่า ชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรม จึงเป็นการพิสูจน์สมมติฐานหลักที่ว่า "ลักษณะของชุมชนมีส่วนกำหนดความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษา" จากการวิจัยภาคสนาม พบปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้คนในชุมชน ที่มีความสำคัญและมีส่วนกำหนดความร่วมมือของผู้คนในชุมชนได้อีกประการหนึ่ง

สมมติฐานที่ 1 ผู้ปกครองที่เป็นเพศชายให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิง

ชุมชนเกษตรกรรม

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เพศของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
----- ร้อยละ -----				
เพศชาย	70.30 (26)	29.70 (11)		100
เพศหญิง		61.50 (8)	38.50 (5)	

CHI-square	D.F	Significance
25.92	2	.000

ชุมชนอุตสาหกรรม

ตารางที่ 13

เพศของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
----- ร้อยละ -----				
เพศชาย	24.20 (8)	72.20 (24)	3.00 (1)	100
เพศหญิง	17.60 (3)	82.40 (14)		100

CHI-square	D.F	Significance
.873	2	.64

จากตารางที่ 12 และตารางที่ 13 พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการทำกิจกรรม โดยที่เพศชายให้ความร่วมมือมากกว่าเพศหญิง จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น .00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 เพศชายให้ความร่วมมือสูงถึงร้อยละ 70.30 มีจำนวน 26 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 29.70 มีจำนวน 11 คน เพศหญิงให้ความร่วมมือปานกลางร้อยละ 61.50 มีจำนวน 8 คน ระดับความร่วมมือต่ำ 38.50 มีจำนวน 5 คน ระดับความร่วมมือสูง ไม่มี

เพราะฉะนั้น ระหว่างเพศชายและเพศหญิงพบว่าระดับความร่วมมือสูงและปานกลาง 70.30 และ 61.50 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันน้อย หรืออีกนัยหนึ่งคือ มีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับความร่วมมือ จึงอาจกล่าวได้ว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับ ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

ตารางที่ 12 ชุมชนเกษตรกรรม จากการวิจัยภาคสนาม พบว่า เพศชายมีความสำคัญและลักษณะของการเป็นผู้นำ หัวหน้าครอบครัว ดังนั้น จึงมักพบว่า คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งคัดเลือกมาจากผู้ปกครองนักเรียน มักเป็นเพศชาย โอกาสในการร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงมักให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่มีความถนัดเช่นการทำอาหาร

ตารางที่ 13 ชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า เพศชายให้ความร่วมมือในระดับสูงร้อยละ 24.20 มีจำนวน 8 คน ความร่วมมือระดับปานกลางร้อยละ 72.20 มีจำนวน 24 คน ความร่วมมือระดับต่ำร้อยละ 3.00 มีจำนวน 1 คน เพศหญิงระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 17.60 มีจำนวน 3 คน ระดับความร่วมมือปานกลาง มีร้อยละ 82.40 มีจำนวน 14 คน

เพราะฉะนั้น ระหว่างเพศชายและเพศหญิงพบว่า ระดับความร่วมมือสูง 24.20 และ 17.60 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันน้อยหรืออีกนัยหนึ่งคือ มีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ ความร่วมมือ กล่าวได้ว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

และจากการวิจัยภาคสนาม พบว่า การที่เพศชาย ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง มีระดับความร่วมมืออยู่ในระดับกลางคือ ร้อยละ 72.20 เนื่องจากการประกอบอาชีพในชุมชนอุตสาหกรรม เวลา มีความสำคัญต่อการทำงาน ดังนั้นมัก พบว่า การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมจึงมักขึ้นอยู่กับเวลาในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาด้วย และเมื่อเปรียบเทียบระดับความร่วมมือของเพศหญิงในระดับปานกลางมี ร้อยละ 82.40 พบว่าการให้ความร่วมมือของเพศหญิงในชุมชนอุตสาหกรรมโดยเปรียบเทียบเท่ากับเพศชาย จึงอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากระดับการศึกษาซึ่งอยู่ในระดับสูงขึ้นไป ทำให้ผู้หญิงในชุมชนอุตสาหกรรม มีความสนใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

สมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่จะให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่า ผู้ปกครองที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว

ชุมชนเกษตรกรรม

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัยของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

วัยของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
	-----ร้อยละ-----			
วัยหนุ่มสาว	15.00 (3)	75.00 (15)	10.00 (2)	100
วัยผู้ใหญ่	76.70 (23)	13.30 (4)	10.00 (3)	100

CHI-square	D.F	Significance
20.78	2	.00

ชุมชนอุตสาหกรรม

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัยของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

วัยของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
	-----ร้อยละ-----			
วัยหนุ่มสาว	24.10 (7)	72.40 (21)	3.40 (1)	100
วัยผู้ใหญ่	19.00 (4)	81.00 (17)		100

CHI-square	D.F	Significance
.98	2	.61

จากตารางที่ 14 ชุมชนเกษตรกรรม และตารางที่ 15 ชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า วัยของบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการทำกิจกรรม โดยที่วัยผู้ใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าวัยหนุ่มสาว จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น .00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 ชุมชนเกษตรกรรม วัยหนุ่มสาวให้ความร่วมมือสูง ร้อยละ 15.00 มีจำนวน 3 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 75.00 มีจำนวน 15 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 10.00 มีจำนวน 2 คน ในวัยผู้ใหญ่ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 76.70 มีจำนวน 23 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 13.30 มีจำนวน 4 คน และระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 10.00 มีจำนวน 3 คน

เพราะฉะนั้นระหว่างวัยหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่พบว่า ระดับความร่วมมือปานกลางของวัยหนุ่มสาวร้อยละ 75.00 ระดับความร่วมมือสูงของวัยผู้ใหญ่ร้อยละ 76.70 ซึ่งมีความแตกต่างกันน้อย หรืออีกนัยหนึ่งคือ มีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวัยของบุคคลกับความร่วมมือ จึงอาจกล่าวได้ว่า วัยของบุคคล มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้ หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

และจากการวิจัยภาคสนาม พบว่า ในชุมชนเกษตรกรรมนั้นวัยผู้ใหญ่มีมากกว่าในวัยหนุ่มสาว และการให้เกียรติเคารพนับถือต่อผู้ใหญ่ทั้งในสังคมชนบทยังคงมีอยู่ ดังนั้นจึงมักพบว่าการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา ผู้คนในชุมชนอยู่ในวัยผู้ใหญ่ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ใหญ่ที่ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 76.70 ขณะที่วัยหนุ่มสาว ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 75.00 เนื่องจากวัยหนุ่มสาว เป็นวัยที่ต้องใช้แรงงานในการทำสวนประการหนึ่ง และการที่ผู้คนในวัยผู้ใหญ่มีเวลาว่างมากกว่า จึงมีโอกาสนำเข้ามาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนประถมศึกษาประการหนึ่ง หากพิจารณาแล้ว พบว่า วัยหนุ่มสาวนั้นมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเช่นกัน แต่เนื่องจากมีปัจจัยด้านเวลา เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ตารางที่ 15 ชุมชนอุตสาหกรรม วัยหนุ่มสาวให้ความร่วมมือสูงร้อยละ 24.10 มีจำนวน 7 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 72.40 มีจำนวน 21 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 3.40 มีจำนวน 1 คน ในวัยผู้ใหญ่ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 19.00 มีจำนวน 4 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 81.00 มีจำนวน 17 คน ระดับความร่วมมือต่ำไม่มี

เพราะฉะนั้นระหว่างวัยหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่พบว่า ระดับความร่วมมือสูงของวัยหนุ่มสาว ร้อยละ 24.10 และวัยผู้ใหญ่ ร้อยละ 19.00 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับที่แตกต่างกันน้อยหรืออักษหนึ่งคือ มีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวัยของบุคคลกับความร่วมมือ จึงกล่าวได้ว่า วัยของบุคคล มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

จากการวิจัยภาคสนาม พบว่า ในชุมชนอุตสาหกรรม วัยหนุ่มสาว มีจำนวนมากกว่าในวัยผู้ใหญ่ และเมื่อพิจารณา ระดับความร่วมมือปานกลางของวัยหนุ่มสาว และวัยผู้ใหญ่ พบว่า มีระดับความร่วมมือใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 72.40 และ 81.00 เนื่องจากวัยหนุ่มสาวมักให้ความร่วมมือด้วยการบริจาคเงิน สิ่งของ และวัยผู้ใหญ่มักให้ความร่วมมือด้วยการเข้ามาร่วมกิจกรรม ผลจึงปรากฏระดับความร่วมมืออยู่ในระดับกลาง ทั้งวัยผู้ใหญ่และวัยหนุ่มสาวในจำนวนมาก กอปรกับจำนวนผู้คนในชุมชนอุตสาหกรรมมีความแตกต่างทางด้านอายุอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

และพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการศึกษากับผู้บริหาร เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง มีผลต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา และส่งผลต่อการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงจะให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำ

ชุมชนเกษตรกรรม

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

รายได้ของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
-----ร้อยละ-----				
รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท	21.10 (4)	57.90 (11)	21.10 (4)	100
5,000-7,000 บาท	64.30 (9)	28.60 (4)	7.10 (1)	100
7,000-9,000 บาท	71.40 (5)	28.60 (2)		100
9,000 บาทขึ้นไป	80.00 (8)	20.00 (2)		

CHI-square	D.F	Significance
13.37	6	.03

ชุมชนอุตสาหกรรม

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

รายได้ของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท	18.20 (4)	77.30 (17)	4.50 (1)	100
5,000-7,000 บาท	7.70 (1)	92.30 (12)		100
7,000-9,000 บาท	36.40 (4)	63.60 (7)		100
9,000 บาทขึ้นไป	50.00 (2)	50.00 (2)		

CHI-square	D.F	Significance
6.12	6	.40

จากตารางที่ 16 ชุมชนเกษตรกรรม และตารางที่ 17 ชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า รายได้ มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการทำกิจกรรม โดยผู้ประกอบการที่มีรายได้สูงให้ ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่ำ จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ที่ระดับ ค่าความเชื่อมั่น .03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 ชุมชนเกษตรกรรมผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่ำระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 21.10 มีจำนวน 4 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 57.90 มีจำนวน 11 คน ระดับ ความร่วมมือต่ำร้อยละ 21.10 มีจำนวน 4 คน ผู้ประกอบการที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 5,000-9,000 บาท มีระดับความร่วมมือโดยที่รายได้สูงระดับความร่วมมือจะสูงด้วย

รายได้ 5,000-7,000 บาท ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 64.30 มีจำนวน 9 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 28.60 มีจำนวน 4 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 7.10 มีจำนวน 1 คน

รายได้ 7,000-9,000 บาท ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 71.40 มีจำนวน 1 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 28.60 มีจำนวน 2 คน

รายได้ 9,000 บาทขึ้นไป ระดับความร่วมมือสูง ร้อยละ 80.00 มีจำนวน 8 คน ระดับความร่วมมือปานกลาง ร้อยละ 20.00 มีจำนวน 2 คน

เพราะฉะนั้น ระหว่างรายได้ของผู้ประกอบการกับความร่วมมือ พบว่า รายได้สูงขึ้นระดับ ความร่วมมือสูงมีอัตราส่วนสูงขึ้น เมื่อพิจารณาระดับความร่วมมือปานกลาง พบว่า ผู้ประกอบการที่มี รายได้ต่ำมีอัตราส่วนร้อยละ 57.90 และผู้ประกอบการที่มีรายได้สูงมีอัตราส่วนต่ำลง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ กับความร่วมมือ จึงกล่าวได้ว่า รายได้มี ความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้ หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้ รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

จากการวิจัยภาคสนามพบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้สูงมักมีตำแหน่งในชุมชน อาทิ กรรมการศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้น การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมจึงมีระดับสูง ด้วย เพราะความสัมพันธ์กันในการทำงานร่วมกันประการหนึ่ง

ตารางที่ 17 ชุมชนอุตสาหกรรม ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 18.20 มีจำนวน 4 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 77.30 มีจำนวน 7 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 4.50 มีจำนวน 1 คน ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 5,000-9,000 บาท ระดับความร่วมมือสูงขึ้น

รายได้ 5,000-7,000 บาท ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 7.70 มีจำนวน 1 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 92.30 มีจำนวน 12 คน

รายได้ 5,000-9,000 บาท ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 36.40 มีจำนวน 4 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 63.60 มีจำนวน 7 คน

รายได้ 9,000 บาทขึ้นไป ระดับความร่วมมือสูงร้อยละ 50.00 มีจำนวน 2 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 50.00 มีจำนวน 2 คน

เพราะฉะนั้น ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับความร่วมมือพบว่า ระหว่างรายได้ต่ำและรายได้สูง ระดับความร่วมมืออยู่ในระดับที่แตกต่างกันน้อย หรืออีกนัยหนึ่งคือ มีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ กับความร่วมมือ จึงกล่าวได้ว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้ หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

จากการวิจัยภาคสนามพบว่า ผู้มีรายได้สูง มีตำแหน่งในชุมชน อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการศึกษา กรรมการสุขาภิบาล และ เป็นศิษย์เก่า จึงให้ความร่วมมือกับโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรม เมื่อคำนวณค่าไคสแควร์ จึงอธิบายได้ว่ามีความสัมพันธ์กัน หากไม่ได้อธิบายในส่วนรายละเอียด

สมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ชุมชนเกษตรกรรม

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
-----ร้อยละ-----				
ระดับการศึกษาต่ำ	40.05 (15)	45.90 (17)	13.05 (5)	100
ระดับการศึกษาสูง	84.60 (11)	15.40 (2)		100
CHI-square	D.F	Significance		
7.71	2	.02		

ชุมชนอุตสาหกรรม

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
-----ร้อยละ-----				
ระดับการศึกษาต่ำ	17.40 (4)	78.30 (18)	4.30 (1)	100
ระดับการศึกษาสูง	25.90 (7)	74.10 (20)		100
CHI-square	D.F	Significance		
1.61	2	.44		

จากตารางที่ 18 ชุมชนเกษตรกรรม และตารางที่ 19 ชุมชนอุตสาหกรรม พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการทำกิจกรรม โดยผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมสูงตามไปด้วย จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น .02 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 ชุมชนเกษตรกรรม ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำให้ความร่วมมือสูง ร้อยละ 40.05 มีจำนวน 15 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 45.90 มีจำนวน 17 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 13.05 มีจำนวน 5 คน

ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูง ให้ความร่วมมือสูงร้อยละ 84.60 มีจำนวน 11 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 15.40 มีจำนวน 2 คน ระดับความร่วมมือต่ำไม่มี

เพราะฉะนั้น ระหว่างระดับการศึกษา กับ ความร่วมมือ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ ให้ความร่วมมือสูง และปานกลาง อยู่ในระดับที่แตกต่างกันน้อย และผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูง ให้ความร่วมมือสูงและปานกลางอยู่ในระดับที่แตกต่างกันมาก

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับความร่วมมือ จึงกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้ หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชนดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

และจากการวิจัยภาคสนามพบว่า ในชุมชนเกษตรกรรม ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยเห็นความสำคัญของการศึกษาในปัจจุบันมากขึ้น

ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูง ซึ่งให้ความร่วมมือสูงร้อยละ 84.60 กล่าวได้ว่า จำนวนเปอร์เซ็นต์สูงตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มนี้มีตำแหน่งในชุมชน ในจำนวน 11 คน มีผู้ประกอบการที่มีตำแหน่งในชุมชนถึง 5 คน อาทิ กรรมการการศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน ศิษย์เก่า ซึ่งมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

กล่าวได้ว่า การมีตำแหน่งในชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษา

จากตารางที่ 19 ชุมชนอุตสาหกรรม ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำให้ความร่วมมือสูงร้อยละ 17.40 มีจำนวน 4 คน ความร่วมมือปานกลางร้อยละ 78.30 มีจำนวน 18 คน ระดับความร่วมมือต่ำร้อยละ 4.30 มีจำนวน 1 คน

ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาลึก ให้ความร่วมมือสูงร้อยละ 25.90 มีจำนวน 7 คน ระดับความร่วมมือปานกลางร้อยละ 74.10 มีจำนวน 20 คน

เพราะฉะนั้น ระหว่างระดับการศึกษากับความร่วมมือ พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำให้ความร่วมมือสูงและปานกลาง อยู่ในระดับที่แตกต่างกันน้อย กับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาลึก นั่นคือมีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

และในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความร่วมมือ กล่าวได้ว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ไม่แท้ หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ได้รับผลกระทบจากลักษณะของชุมชน ดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานหลัก

และจากการวิจัยภาคสนาม พบว่า ในชุมชนอุตสาหกรรม ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาลึกมักทำงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือมีธุรกิจการค้าส่วนตัว ดังนั้น การให้ความร่วมมือต่อโรงเรียนประถมศึกษา จึงมีน้อยลงไป และในปีการศึกษา 2534 กิจกรรมของโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ เนื่องจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายใน เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งภายในโรงเรียน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในระดับหนึ่งถดถอยลง ซึ่งมีผลต่อการจัดกิจกรรมโดยตรง และปัญหาสถานที่ในการจัดกิจกรรมเนื่องจากจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดกิจกรรม

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น โรงเรียนจึงระมัดระวังต่อการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินกลวิธีต่าง ๆ และการวางตัวเป็นกลางของข้าราชการ จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ยกเลิกการจัดกิจกรรมในบางกิจกรรมของโรงเรียน

จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ทำให้ผู้ปกครองในชุมชน ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมหากให้ความร่วมมือในรูปแบบของการบริจาค